

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Az egyedi tájérték jogi szabályozásának jelenlegi helyzete

Dósa Henrietta

Táj- és természetvédelmi referens
VM, Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály

Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény (Tvt.)

Természeti értékek és természeti területek általános védelme /Tájvédelem

- **Egyedi tájértéknek** minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. (Tvt. 6. § (3))
- Az egyedi tájértékek **megállapítása és nyilvántartásba vétele** a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv (a továbbiakban: **igazgatóság**) feladata. (Tvt. 6. § (4))
- A **településrendezési terv tartalmazza** a tervezési területen található **egyedi tájértékek felsorolását**. (Tvt. 6. § (5))

Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény

- A **tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során** meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az **egyedi tájértékek fennmaradásáról**.

Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény 7. §

- A táj jellege, a természeti értékek, **az egyedi tájértékek** és esztétikai adottságok **megóvása érdekében gondoskodni kell**
  - az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények **tájba illesztéséről**;
  - a használaton kívül helyezett épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, **új funkciójának megállapításáról vagy megszüntetésükről**, elbontásukról,
  - a **település-, a területrendezés** és fejlesztés során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek **megőrzésére**;
  - művelési ág változtatás, más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges;
  - a gazdálkodással összefüggő épületek, építmények, létesítmények és berendezések elhelyezése, mérete, formája, funkciója és száma **alkalmazkodjon a táj jellegéhez**;
  - rendezni kell a felszíni **tájsebeket**;
  - biztosítani kell a **jellegzetes tájképi elemek fennmaradását**.

Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény 7. §

A táj jellege, a természeti értékek, **az egyedi tájértékek** és a tájképi adottságok megóvására **vonatkozó részletes szabályokat** az (1)–(3) bekezdésekben foglaltakra tekintettel a **Kormány állapítja meg.** (Tvt. 7. § (4))

MSZ 20381:2009 Természetvédelem. Egyedi tájértékek kataszterezése

A nemzeti szabvány meghatározza az egyedi tájértékek:

- Alkalmazás területeit
- Szakkifejezések és meghatározások
- Az egyedi tájértékek osztályzását, fő-, altípusait és fajtáit

Kitétel

- A természet védelméről szóló törvény erejétől fogva (ex lege) védett természeti területek és értékek nem képezik az egyedi tájérték kataszterezés tárgyát.
- Az élőhely altípusba (M 4.2.2.2.) felsorolt élőhely nem minősül egyedi tájértéknek, ha az országos jelentőségű védett természeti területen vagy Natura 2000 területen helyezkedik el.

Egyedi tájértékek, mint védettségi kategória

„**Sajátos**”, mert a hatályos joganyag tartalmazza (Tvt.) helyenként kiemelten kezeli helyenként teljesen figyelmen kívül hagyja, csak utal rá (314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet.)

„**Nehezen kezelhető**”, mert létező kataszter, ingatlan-nyilvántartási bejegyzés, vagy helyi rendeletben való megjelenés hiányában joghatály kiváltására alkalmatlan.

„**Átmeneti-kettős**” természetű, mert az épített és a táji környezet részét képező formában, valamint ezek kombinációjaként is megjelenhet.

Egyedi tájértékek a természetvédelmi szakhatósági eljárásokban

A **természetvédelmi hatóság** az adott területen illetékes **környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőség.**

A hatáskört 2004. december 31-ig gyakorló **nemzeti park igazgatóságok szakértőként** vesznek részt az eljárásban.

A felügyelőségek tájvédelmi munkájának szakmai koncepcionális megalapozása a Vidékfejlesztési Minisztérium Környezet- és Természetvédelmi Helyettes Államtitkárságán a Tájvédelmi, Barlangvédelmi és Ökoturisztikai Osztály feladata.

A **természetvédelmi szakhatósági eljárásban a tájvédelmi szakkérdés vizsgálata során** a felügyelőségek feladata kiszűrni azokat a tevékenységeket, amelyek:

- 1) megszüntetik, károsítják vagy veszélyeztetik az ökológiai és tájképi szempontból kiemelt jelentőségű természetes és természetközeli tájakat, élőhelyeket;
- 2) veszélyeztetik a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és **az egyedi tájértékek** fennmaradását;
- 3) elősegítik a tájidegen (inváziós) növényfajok terjedését.

Egyedi tájértékek a természetvédelmi szakhatósági eljárásokban

481/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

32. § Ha kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, a 31. § szerinti hatóság **a természet és a táj védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek való megfelelés elbírálására vonatkozó szakhatósági feladatkörében** azt vizsgálja, hogy az engedélyeztetni kívánt tevékenység, építmény, létesítmény megfelel-e

a) a védett természeti értékek és területek megőrzése, fenntartása, fejlesztése, helyreállítása, kiemelt oltalmuk biztosítása,

b) a közösségi és a kiemelt közösségi jelentőségű fajok, továbbá élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, fejlesztése és helyreállítása, a Natura 2000 területek egységességének biztosítása, valamint

c) a természeti értékek és területek, **a tájak és az egyedi tájértékek, valamint azok természeti rendszereinek, jellegzetességének, biológiai sokféleségének, természetes vagy természetközeli állapotának megőrzése, fenntartható használatának és helyreállításának elősegítése**

nemzeti jogszabályokban és általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó közösségi jogszabályokban rögzített követelményeinek.

Egyedi tájértékek a természetvédelmi szakhatósági eljárásokban

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

36. §

(2) A településképet, **egyedi tájértékeket érintő építésügyi hatósági engedélyezés során az építésügyi hatóság előírhatja különösen:**

- a) a jellemző helyi építőanyag használatát, jellegzetes építészeti forma vagy tömeg helyreállítását, illetve visszaállítását, továbbá
- b) az építménynek az értékvédelem és a környezethez való illeszkedés követelményeinek megfelelő kialakítását, valamint
- c) az építmény külső helyreállítását (pl. homlokzat- és nyílászárók színezését, egységes kialakítását, cseréjét) és az építmény előnyösebb építészeti megjelenését szolgáló egyéb munkákat.

Egyedi tájértékek a települési tervekben

314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

9. § (2) A településszerkezeti tervben kell megállapítani a táj, az épített és a természeti környezet alakításának és védelmének területfelhasználással összefüggő módját, ...

Mellékletek:

A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

1. Jövőkép

1.1. **A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan**

A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATÁNAK TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

1. Helyzetfeltáró munkarész

1.12. **A táji és természeti adottságok vizsgálata**

A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ALÁTÁMASZTÓ JAVASLATÁNAK TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

1.1.1.4. Védelmi és korlátozó elemek

– védőtávolságok,

– **táj és természetvédelmi elemek**, területek, (csak a szerkezeti tervben)

– kulturális örökségvédelmi elemek,

– egyéb védelmi és korlátozó elemek.

2.1.3. **Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok**

Egyedi tájértékek a települési tervekben

SZERKEZETI TERVLAP

1.3. Táj- és természetvédelmi elemek

1.4. A **táj**, az épített és a természeti környezet, valamint a környezeti elemek **védelmével kapcsolatos korlátozások területi lehatárolása (megjelenítve a más jogszabállyal érvényesülő elemeket)**
egyedi tájérték nevesítve!

A HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

1. Rendelet

1.1. Általános előírások

1.1.4. **A táj és a természeti környezet **védelmére vonatkozó előírások****

2. Rendelet mellékletei

2.1. Szabályozási terv

2.1.4.2. **Táj- és természetvédelmi elemek**
egyedi tájérték nevesítve!

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Köszönöm a figyelmet!

